

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Totius Tractatus De S. Matrimonij Sacramento R. P. Thomæ Sanches E Soc. Iesv

Sánchez, Tomás

Coloniæ Agrippinæ, 1624

7. Metus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41559

concessum ad deliberandum de ingressu religionis, computabitur eo modo, quo tunc occurrit in Calendario, *lib. 2. disput. 24. à nu. 14. vsque ad 21.*

2 Indulgentia concessa per vnum mensem, quando non exprimitur à quo tempore incipiat, tunc computatis omnibus anni diebus, accipienda duodecima anni pars pro mense, *lib. 2. disp. 24. nu. 20.*

Metus.

1 Metus diffinitur in communi sic. Est instantis periculi, vel futuri causa, mentis trepidatio. Diuiditur in metum inconcussuum, & impressuum, suspensionis violentæ; seu in compulsuum potentiae, & in metum reuerentialem, & in metum perfidie. Vltimò diuiditur in metum cadentem in constantem virum, & inconstantem, *lib. 4. disp. 1. à nu. 7. vsque ad 9.*

2 Quinque cōditiones requiruntur ad metum cadentem in constantem virū. Prima est, vt malum, quod timetur, sit graue. Secunda, vt timēs rationabiliter credat, malum sibi imminere. Tertia, vt metum incuriens potēs sit minas executioni mandare. Quarta, quod metum incuriens minas exequi solitus sit. Quinta est, vt timens non possit facile occurrere malis, quæ timentur implorando alicuius auxilium, *lib. 4. disp. 1. à n. 10. vsque ad 23.*

3 Requiritur electio minoris mali, vt ex parte subiecti dicatur metus cadens in virum constantē, vt timens cōstanter agat, culpeque

immunis sit. Non tamen requiritur, vt dicatur cadere in constantem virum quoad rescissio-
nem matrim. & aliorum contractuum, sed sa-
tis est ad id, si timor ipse ex parte obiecti sit ca-
dens in virum constantem, *lib. 4. disp. 2. num.*
1. 2. & 3.

4. Metus cadens in virum constantem, di-
citur respectiuè, & metus qui respectu vnus
est cadens in virum constantem, non est talis
respectu alterius. Vnde minor metus deside-
ratur in fœmina, quàm in viro. Et ad irritandũ
matrim. fœminæ satis est metus cadens in cõ-
stantem fœminam, & non tantum in fœminã
respectu viri, sed etiam inter ipsos viros, vt di-
catur talis metus consideranda est ætas, & in-
nata animi fortitudo, *lib. 4. tota disp. 3.*

5. Vt dicatur metus cadens in constantẽ vi-
rum, sufficit quod mala timeantur in persona
filiorum respectu patris, & in persona patris
respectu filij, & in persona vxoris respectu vi-
ri, & vice versa, Idem dicendum de metu incul-
so ascendentibus respectu descendentium,
fratri respectu alterius fratris, consanguineo
intra quartum gradum respectu alterius con-
sanguinei. Idem dicendum de metu illato per-
sonæ arctissima amicitia coniunctæ contra-
henti, siue quando infertur alicuius domesti-
co, vt ille contrahat. Similiter quando incuti-
tur affinibus extra quartum gradum, proue-
nente affinitate ex matrimonio, Secus quan-
do ex fornicatione, *lib. 4. tota disp. 4.*

6 Facta metu quantumcumque graui sunt simpliciter, & absolutè voluntaria, & libera. Et quæ metu extorquentur, magis accedunt cōsentaneis, dicunturque simpliciter voluntaria, & secundum quid inuoluntaria. Et quantumcumque sit grauis metus, non excusat à culpa in his, quæ intrinsecè sunt mala, veniali quidè, si alias secluso metu esset veniale, & mortali, si secluso metu, esset mortale, *lib. 4. disp. 1. num. 3. 4. 5. & 6.*

7 Quis metus cadat in virum constantem, relinquitur iudicis arbitrio, etiam in foro interno arbitrio prudentis. Quod arbitriū non datur circa ea mala, quæ iure constat esse sufficientia ad metum viri constantis; arbitria enim data sunt in his, quæ sub regula comprehendere nequeunt. Et hoc arbitrium non est correctū iure Regio Castellæ, *lib. 4. disputat. 5. num. 1. 2. & 3.*

8 Metus cadens in constantem virum est metus mortis, mutilationis, grauis cruciatus corporis, grauiumque verberum, armorum; licet portans arma ijs non vtatur. Item metus seruitutis, amittendi instrumenta, quibus libertas probanda est, captiuitatis, grauis exilij, carceris, licet non perpetui. Item metus amissionis status, honoris, verberum, stupri tam in viro, quàm in fœmina, quamuis vidua honesta, & inhonesta sit. Metus infamix iuris, aut facti, cui non facile occurri potest. Itē metus excommunicationis iniustæ, quādo facile ei

occurri non potest. Secus de iusta. Item metus amissionis maioris partis bonorum, etiam modicorum, sed non valde exiguorum. Quod intellige circa maiorem partem, quando sine illa sustentare vitam minime possit metū passus. Secus, si possit sine illa. Itē metus amissionis rei magnæ; vel notabilis, instrumentorum tōtius, vel maioris partis patrimonij, amissionis magni lucri, quando metum passus per iniuriam arcetur à lucro, ad quod habebat ius, et si loquamur de metu impediendi aliquem, ac se opponat beneficio, *lib. 4. tota disp. 5.*

9 Solus metus reuerentialis, nisi minæ, aut verbera, aut alius metus grauis illi adiūgatur, nō cadit in virum constantem; ac proinde nec annullat matrimonium, nec alios contractus rescindit. Annullabit tamen solus sine minis, quando filius, vel vxor est valde patris, vel mariti præcepti obtemperans. Item quando pater nimis crudelis est, quamuis minas non conijciat. Item vultus terribilis potētis incurrit metum in const. virum sine minis, *lib. 4. disp. 6. n. 4. vsque ad 13.*

10 Matrimonium contractum à filia timore, ne patris indignationem incurrat, nullis præcedētibus minis est validum, nisi metus sit indignationem fore diurnam, & semper se habituram patrem, aut virum valde infestum, & indignatum, obiecturumq; passim illam inobedientiam, *lib. 4. disp. 6. n. 14.*

11 Solus metus reuerentialis, quādo interue-

nit

nit enormis læsio, vt si sit magna disparitas, factus est ad rescindendos alios contractus; non tamen ad annullandum matrimonium, *l. 4. disp. 6. nu. 15.*

12 In metu reuerentiali etiam desideratur ad annullandum matrimonium, vt minas sollicitus sit minas exequi, & quando dubium fuerit de sua conditione, an solitus sit minas executioni mandare, dicendum est, incutere iustum metum, *lib. 4. disputation. 6. numer. 21. & 22.*

13 Metus reuerentialis datur in eo, qui iure aliquo subiectionis alteri subest, vt in clerico respectu Episcopi, in sæculari respectu magistratus, in vxore respectu viri, in filio respectu patris, socii, ani, curatoris, & matris, si fuerit crudelis, & solita minas exequi. Datur etiam in sorore respectu fratris maioris natu, & in fratre respectu fratris maioris, & in sorore minori habitante cum sorore maiori, & in patrueli respectu patrui, quando patruelis est in domo patrui, & sub eius gubernatione, *lib. 4. disp. 6. à nu. 24. vsq. ad 34.*

14 Metus reuerentialis sine minis annullat consensum tacitum, qui resultat ex præsentia cum taciturnitate, quando est actus præiudicialis. Secus, si fauorabilis, *lib. 4. disp. 6. nu. 37. 38. & 39.*

15 Preces importunæ instantissimè, & sæpius repetitæ vnà cum metu reuerentiali, vt si sint personæ, quibus debetur reuerentia, incutiunt

tiunt metum in constantem virum. Secus de precibus principis non soliti tyrannicè tractare. Eam dubio non præsumitur consuetudo malè tractandi, *libro. 4. dissertation. 7. numero. 7. & 8.*

16 Contractus metu iniiti non sunt ipso iure nulli, sed valent; sunt tamen rescindendi actione, quod metus causa, & per illos transfertur dominium. In aliquibus tamen casibus, sunt ipso iure nulli, quos non explicat Doctor, sed citat varia loca, vbi videri possunt, *lib. 4. tota disp. 8.*

17 Quoties metus non est incussus ad extorquendū matrimonium, siue proveniat à causa naturali, siue libera, quantumvis grauiissimus sit, non reddit irritum matrimonium. Vnde inferuntur aliqui casus, in quibus matrimonium est validum, vt matrimonium contractū metu presentaneæ mortis ex morbo, naufragio, &c. Item si contrahat aliquis, medicis dicentibus, se obiturum, ni ducat vxorem propter humoris abundantiam. Item si detrusus in carcerem contrahat, si non ad eum detrusus sit. Item matrimonium captiui apud hostes, siue per se, siue per procuratorem. Item, quando morte dānatus eligit ducere meretricē, vt mortē euadat. Idē si alius ei offerat immunitatē, si talē feminā ducat. Itē, si iudex capto siue iustè siue iniustè damnato, mortemq; timentī, vitam cōdonet, si ducat iudicis ipsius filiam, alioquin ei mortis poenam minatur. Item firmum est matrimonium

timonium, si homicidæ damnando ad mortem remittant con sanguinei crimen, dum modo filiã occisi ducat. Item firma est professio, si vir remittat adulterium vxori, si profiteatur in religione. Item firmum est matrimonium, si Princeps obsessus offerat obsidẽti filiam in vxorem, si obsidionem soluat: nisi alter eo sine obsidisset. Item si parentes, aut con sanguinei interficere vellent in stupro inuentum, & ipse sua sponte, & à nemine coactus offerat matrimonium, v̄ mortem vitet. Item firmissimum est matrimonium ægri lethali morbo oppressi cum filia medici initum, nolentis aliter ipse mederi, *lib. 4. disputat. 12. à numer. 3. vsque ad 5.*

18 Matrimonium contractum metu cadenti in const. virum ad eum finem iniuste incussõ, est nullum in vtroque foro; licet sit incussõ à quocumque absque contrahentis culpa: & licet cogatur contrahere cum incerta de certis, & sit contractum coram amicis, & con sanguineis. Et etiam est nulla constitutio procuratoris facta. Et dotis promissio est ipso iure nulla. Et solutio metu facta. Et contractus dotis non solum redditur nullus, sed distractus, & quamuis dotis promissio metu facta sit nulla, cogenda est mulier iterum dotem constituere, quando censetur promittere. Secus, si non censetur dotem promittere, nisi vir inciusus esset metus, *lib. 4. disp. 12. à num. 16. vsque ad 24.*

19 Metus cadens in const. virū iustè illatus non vitiat matrimonium. Vitiat tamē promissionem dotis. Vnde matrimonium est validum, quando iudex cogit aliquem ad contrahendum, præcedentibus sponsalibus, & datâ fide de matrimonio. Secus si non erat data fides contrahendi, *l. 6. tota disp. 13.*

20 Metus cadens in const. virum vitiat, matrimonium iure tantum Ecclesiastico, reddendo personas inhabiles: tamen remoto metu possunt liberè contrahere. Attamen matrimonium infidelium contractum cum tali metu, est validum, nisi sit apud illos aliqua lex irritans. *lib. 4. tota disp. 14.*

21 Matrimonium celebratum metu est ita irritum, vt etiam cogenti liceat resilire, altero inuito, *lib. 4. tota disp. 15.*

22 Contrahens matrimonium per merum cadentem in virum constantem, fictè profertens verba æquiuoca, vel materialia, non peccat. Et contrahens non vrendo tali modo, peccat solum venialiter. Etiam non peccat, qui contrahit eodem metu verè, licet intercedat iuramentum, *l. 4. tota disp. 16.*

23 Metus leuis tantum non irritat matrimonium, nisi stando in opinione, quæ affirmat matrimonium contractum per metum cadentem in virum constantem, esse irritum iure naturæ, *l. 4. tota disp. 18.*

24 Matrimonium metu inirum ratificatur copula spontaneâ, vel metu leui extorta, non graui:

gravi: & tenetur potius mortem pati, quam coactus consummare. Item ratificatur diuturna habitatio spontanea absque copula. Exigitur tamen, ut ratificans sciat fuisse nullum matrimonium, & ea copula ratificari. Et habitatio diuturna iudicanda est talis morali modo arbitrio prudentis. Et requiritur, quod illa habitatio sit omnino spontanea. Nec est talis, dum non cessauit causa metus: & censetur durare, dum durat subiectio timorem incutienti: & exigitur, ut una cum causa metus cessarint impedimenta, quibus metum passus impeditur, ne possit reclamare. Et ut actus exterior inducat metus purgationem, censeturque spontaneus, desideratur, ut omni ex parte significet liberam, & spontaneam voluntatem. Et non purgatur, quando aliquis soluit sponte illud, quod promiserat cum iuramento per metum. Item ratificatur matrimonium metu contractum per alios actus spontaneos, per quos ante Trid. sponsalia transibant in matrim. Et hæc sunt vera etiam post illud. Ratificatur etiam tale matrimonium per copulam spontaneam post matrimonium consummatum metu, *libro. 4. tota disp. 18.*

25 Metus cadens in const. virum annullat ipso iure sponsalia. Et metus illatus post illa inita non irritat: dat tamen iustam causam dissolventi illa. Et metus levis non irritat illa. Et potest tamen metum passus propria auctoritate ab illis rescire, *l. 4. tota disp. 19.*

Minor.